

BSM 211 VERİTABANI YÖNETİM SİSTEMLERİ PROJE ÇALIŞMASI

SARE NUR KEYHİDAR – G231210012

sare.keyhidar@ogr.sakarya.edu.tr

https://github.com/sar-3/RestaurantManagementSystem

Proje Konusu:

Projenin Tanıtımı:

Restaurant Yönetim Sistemi, restoranların günlük işlerini düzenli ve verimli bir şekilde yönetmesini sağlayan kapsamlı bir uygulamadır. Sistem, masa yönetimi, sipariş ve rezervasyon işlemleri, çalışan ve malzeme takibi gibi temel süreçleri entegre ederek iş yükünü hafifletir ve insan hatalarını en aza indirir. Masa kapasiteleri, bölgeye göre masa kısıtlamaları ve durum güncellemeleri gibi özelliklerle masa yönetimi kolaylaştırılırken, siparişlerin detaylı takibi ve otomatik hesaplamalar sayesinde süreçler hızlanır.

Restaurant Yönetim Sistemi, çalışanların vardiya ve izin durumlarını etkin bir şekilde takip ederek işletme içi organizasyonu geliştirir. Yeni çalışan ekleme, silinen çalışanların bilgilerinin saklanması ve pozisyona özel kural uygulamaları ile çalışan yönetimi sistematik hale getirilir. Ayrıca, malzeme yönetimi ve yemek içeriklerinin kontrolü sayesinde stoklar düzenli olarak takip edilir ve eksik malzemeler kolayca güncellenir.

Bu sistem, restoranların hem operasyonel süreçlerini optimize eder hem de müşteri memnuniyetini artırmayı hedefler. Rezervasyon ve sipariş süreçlerinde çakışmaların önüne geçerken, doğru ve anlık bilgi sunarak yöneticilerin daha hızlı ve doğru kararlar almasına olanak tanır. Restaurant Yönetim Sistemi, iş akışını kolaylaştırarak işletmelere rekabet avantajı sağlar.

İş Kuralları

- Her kategori, benzersiz bir kategori adına sahip olmalıdır. Kategoriler, silinmeden önce bağlı oldukları yemeklerin referansları kaldırılmalıdır.
- Her masa, belirli bir kapasiteye sahip olmalıdır (yalnızca 2, 4, 5, 6 veya 8 kişi olabilir).
- Masanın bölge değeri yalnızca "iç mekan", "bahçe", veya "teras" olabilir. Masaların başlangıç durumu varsayılan olarak "boş" olmalı, durumu yalnızca "boş", "dolu" veya "rezerve" olarak değiştirilebilir.
- Her çalışanın benzersiz bir iletişim numarası olmalıdır. Pozisyon değeri yalnızca "garson", "aşçı" veya "personel" olabilir. Çalışanların başlangıç tarihi, mevcut tarihten önce bir değer olamaz.
- Her yemek benzersiz bir isim ile tanımlanır. Yemek fiyatları pozitif bir değer olmalıdır. Her yemek bir kategoriye atanmalıdır. Yemek silindiğinde, ilişkili kayıtları otomatik olarak silinmelidir.
- Her sipariş bir masa numarası ve çalışan numarası ile ilişkilendirilmelidir.
- Bir siparişin toplam tutar değeri sistem tarafından hesaplanır.
- Siparişler silindiğinde, ilişkili kayıtları da silinir.
- Siparişteki toplam tutar değeri otomatik olarak hesaplanır (miktar * fiyat).
- Sipariş silindiğinde ilişkili detaylar da otomatik olarak silinir.
- Her ödeme bir siparişle ilişkilendirilmelidir.
- Ödeme türü yalnızca "nakit" veya "kredi kartı" olabilir.
- Her rezervasyon bir masaya atanmalıdır. Rezervasyon tarihi yalnızca mevcut tarihten sonra bir değer olabilir. Bitis saati, başlangıç saatinden sonra bir değer olmalıdır.
- Rezervasyon yapılırken masa durumu "rezerve" olarak güncellenir.
- Her vardiya bir çalışana atanmalıdır. Aynı çalışanın bir gün içinde birden fazla vardiyası olamaz. Vardiya başlangıç saati, bitiş saatinden önce olmalıdır. Çalışan silindiğinde vardiyaları da otomatik olarak silinir.
- Her vardiya-çalışan ilişkisi benzersiz olmalıdır. Aynı vardiyaya birden fazla çalışan atanabilir.
- Her izin talebi bir çalışana atanmalıdır. Çalışan silindiğinde izin talepleri de otomatik olarak silinir. Aynı çalışan ve izin talebi çifti yalnızca bir kez kaydedilebilir.
- Garsonlar yalnızca çalışan tablosunda yer alan çalışanlardan seçilebilir.
- Aşçılar yalnızca çalışan tablosunda yer alan çalışanlardan seçilebilir. Deneyim derecesi, yalnızca "yeni", "orta" veya "uzman" değerlerinden biri olabilir.
- Personeller yalnızca çalışan tablosunda yer alan çalışanlardan seçilebilir. Görev alanı yalnızca "temizlik personeli", "depo görevlisi" veya "bulaşıkçı" olabilir.
- Silinen çalışanların isim, soyisim, pozisyon, iletisim_numarasi ve baslangic_tarihi gibi bilgileri korunur.
- Çalışanın silindiği tarih silinme tarihi otomatik olarak kaydedilir.
- Her malzeme benzersiz bir malzeme adı ile tanımlanır. Malzeme silindiğinde ilişkili kayıtları otomatik olarak silinir.
- 8 kişilik masalardan maksimum 3 adet olmalıdır. 6 kişilik masalardan maksimum 5 adet olmalıdır. 5 kişilik masalardan maksimum 4 adet olmalıdır. 4 kişilik masalardan maksimum 7 adet olmalıdır. 2 kişilik masalardan maksimum 6 adet olmalıdır.
- Bahçede yalnızca 2 ve 4 kişilik masalar olabilir, toplamda bu masalardan 5 adet olmalıdır. Terasta yalnızca 7 masa olmalıdır, bunlar 2, 4, 5, 6, ve 8 kişilik olabilir. 8

kişilik masadan maksimum 1, 6 kişilik masadan maksimum 1, 5 kişilik masadan maksimum 2 adet bulunabilir. 2 kişilik ve 4 kişilik masalar herhangi bir sayıya sahip olabilir, fakat toplamda 7 masa sınırına dikkat edilmelidir. İç mekanda toplamda 13 masa olmalıdır ve bu masalar 2, 4, 5, 6 ve 8 kişilik olabilir.

- Siparişlerin toplam tutarı, sipariş detaylarından hesaplanarak sipariş tablosunda güncellenir.
- Sipariş detayları üzerinden hesaplanan toplam tutar, ödeme tutarını sipariş tablosunda günceller.
- Menü tablosundan yemek fiyatı alınarak yeni yemekler için fiyat bilgisi eklenir.
- Yeni bir çalışan eklenmeden önce, telefon numarasının başka bir çalışan tarafından kullanılmadığı kontrol edilir.
- Siparişin verildiği masanın kapasitesi, kişisel sayısından küçükse hata mesajı verilir.
- Çalışanın izinli olduğu günlerde vardiya kaydı eklenemez ve bir çalışan, aynı hafta içerisinde en fazla 5 vardiya alabilir.
- Vardiya saatleri belirli olup, bu saatlerde değişiklik yapılması engellenir.
- Çalışanın izinli olduğu tarihlerdeki vardiyaları silinir.
- Sipariş alabilmesi için, çalışan pozisyonunun "garson" olması gereklidir.
- Aynı masa ve zaman diliminde başka bir rezervasyon yapılması engellenir.
- Yeni bir garson eklenirse, garson tablosuna başlangıçta servis sayısı 0 olan bir veri eklenir.
- Yeni bir aşçı eklenirse, aşçı tablosuna başlangıçta "yeni" deneyim derecesi ile bir veri eklenir.
- Yeni bir personel eklenirse, personel tablosuna rastgele bir görev atanır (temizlik personeli, depo görevlisi veya bulaşıkçı).
- Garson tablosundaki servis sayısı, sipariş sayısına göre güncellenir.
- Yemek içeriğinde bulunan malzemeler kontrol edilerek, eksik malzemeler yeni olarak eklenir ve yemek-malzeme ilişkisi oluşturulur.
- Silinen çalışanın bilgileri, silinen çalışanlar tablosuna kaydedilir.
- Rezervasyonun zamanına göre masanın durumu güncellenir. Gelecek rezervasyonlar için masa "rezerve", devam eden rezervasyonlar için "dolu" olarak işaretlenir.
- Eğer masada başka aktif bir rezervasyon yoksa, masa "boş" olarak işaretlenir. Aksi takdirde, masa "rezerve" olarak kalır.

İLİŞKİSEL CEBİR

Kategori_id INT, kategori_adi VARCHAR(50), PRIMARY KEY(kategori_id))

Masa(masa_id INT, kapasite INT, bolge VARCHAR(50), durum VARCHAR(50), PRIMARY KEY(masa_id))

Çalışan(calisan_id INT, isim VARCHAR(100), soyisim VARCHAR(100), pozisyon VARCHAR(50), iletisim numarasi VARCHAR(15), baslangic tarihi DATE, PRIMARY KEY(calisan id))

Yemek(yemek_id INT, isim VARCHAR(100), fiyat DECIMAL(10, 2), kategori_id INT, icerik TEXT, PRIMARY KEY(yemek_id), FOREIGN KEY(kategori_id) REFERENCES Kategori(kategori_id))

Sipariş(siparis_id INT, masa_id INT, calisan_id INT, toplam_tutar DECIMAL(10, 2), siparis_tarihi TIMESTAMP, PRIMARY KEY(siparis_id), FOREIGN KEY(masa_id) REFERENCES Masa(masa_id), FOREIGN KEY(calisan_id) REFERENCES Çalışan(calisan_id))

SiparişDetay(siparis_detay_id INT, siparis_id INT, yemek_id INT, miktar INT, fiyat DECIMAL(10, 2), toplam_tutar DECIMAL(10, 2), PRIMARY KEY(siparis_detay_id), FOREIGN KEY(siparis_id) REFERENCES Sipariş(siparis_id), FOREIGN KEY(yemek_id) REFERENCES Yemek(yemek_id))

Ödeme(odeme_id INT, odeme_tutari DECIMAL(10, 2), odeme_turu VARCHAR(50), odeme_tarihi TIMESTAMP, siparis_id INT, PRIMARY KEY(odeme_id), FOREIGN KEY(siparis_id) REFERENCES Siparis(siparis_id))

Rezervasyon(rezervasyon_id INT, musteri_adSoyad VARCHAR(100), musteri_telefon VARCHAR(15), masa_id INT, tarih DATE, baslangic_saat TIME, bitis_saat TIME, kisi_sayisi INT, PRIMARY KEY(rezervasyon_id), FOREIGN KEY(masa_id) REFERENCES Masa(masa_id))

Vardiya(vardiya_id INT, calisan_id INT, tarih DATE, baslangic_saati TIME, bitis_saati TIME, PRIMARY KEY(vardiya_id), FOREIGN KEY(calisan_id) REFERENCES Çalışan(calisan_id))

İzinTalebi(izin_id INT, calisan_id INT, baslangic_tarihi DATE, bitis_tarihi DATE, aciklama TEXT, PRIMARY KEY(izin_id), FOREIGN KEY(calisan_id) REFERENCES Çalışan(calisan_id))

Çalışanİzin(calisan_id INT, izin_id INT, PRIMARY KEY(calisan_id, izin_id), FOREIGN KEY(calisan_id) REFERENCES Çalışan(calisan_id), FOREIGN KEY(izin_id) REFERENCES İzinTalebi(izin_id))

Garson(calisan_id INT, servis_sayisi INT,PK(calisan_id),FK(calisan_id) REFERENCES Çalışan(calisan_id))

Personel(calisan_id INT, gorev VARCHAR(100), PRIMARY KEY(calisan_id), FOREIGN KEY(calisan_id) REFERENCES Çalışan(calisan_id))

Aşçı(calisan_id INT, deneyim_derecesi VARCHAR(20), PRIMARY KEY(calisan_id), FOREIGN KEY(calisan_id) REFERENCES Çalışan(calisan_id))

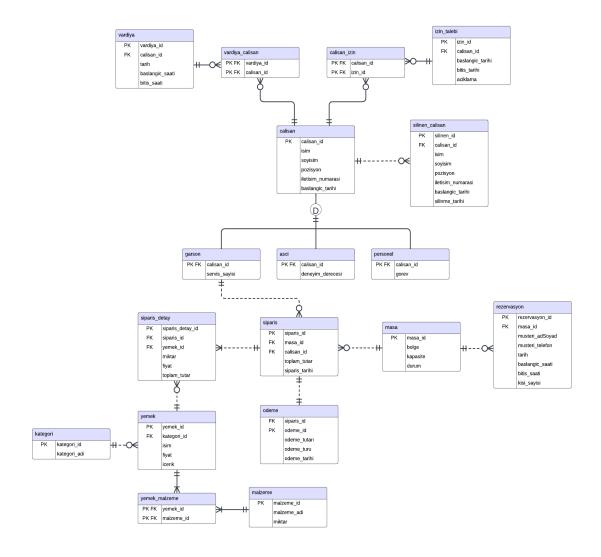
Malzeme(malzeme_id INT, malzeme_adi VARCHAR(100), miktar INT, PRIMARY KEY(malzeme_id))

YemekMalzeme(yemek_id INT, malzeme_id INT, PRIMARY KEY(yemek_id, malzeme_id), FOREIGN KEY(yemek_id) REFERENCES Yemek(yemek_id), FOREIGN KEY(malzeme_id) REFERENCES

Malzeme(malzeme_id)) VardiyaÇalışan(vardiya_id INT, calisan_id INT, PRIMARY KEY(vardiya_id, calisan_id), FOREIGN KEY(vardiya_id) REFERENCES Vardiya(vardiya_id), FOREIGN KEY(calisan_id) REFERENCES Çalışan(calisan_id))

SilinenÇalışan(silinen_id INT, calisan_id INT, isim VARCHAR(100), soyisim VARCHAR(100), pozisyon VARCHAR(50), iletisim_numarasi VARCHAR(15), baslangic_tarihi DATE, silinme_tarihi TIMESTAMP, PRIMARY KEY(silinen id))

Crow's Foot

OLUŞTURDUĞUM TABLOLAR VE İÇERİSİNE EKLEDİĞİM BİLGİLER

```
1 -- 1. Kategori Tablosu
2 • CREATE TABLE IF NOT EXISTS kategori (
        kategori_id SERIAL PRIMARY KEY,
        kategori_adi VARCHAR(50) NOT NULL UNIQUE
5
7 -- 2. Masa Tablosu
8 ✔ CREATE TABLE IF NOT EXISTS masa (
        masa_id SERIAL PRIMARY KEY,
        kapasite INT NOT NULL CHECK (kapasite IN (2, 4, 5, 6, 8)),
11
      bolge VARCHAR(50) NOT NULL CHECK (bolge IN ('iç mekan', 'bahçe', 'teras')),
       durum VARCHAR(50) CHECK (durum IN ('bos', 'dolu' , 'rezerve')) DEFAULT 'bos'
12
13 );
15 -- 3. Çalışan Tablosu
16 ✔ CREATE TABLE IF NOT EXISTS calisan (
calisan_id SERIAL PRIMARY KEY,
isim VADCHARGES
19
      soyisim VARCHAR(100) NOT NULL,
      pozisyon VARCHAR(50) NOT NULL CHECK (pozisyon IN ('garson', 'asci', 'personel')),
20
        iletisim_numarasi VARCHAR(15) UNIQUE NOT NULL CHECK (iletisim_numarasi ~ '^\+90[0-9]{10}$'),
21
22 baslangic_tarihi DATE NOT NULL DEFAULT CURRENT_DATE
23 );
24
25 -- 4. Yemek Tablosu
26 V CREATE TABLE IF NOT EXISTS yemek (
yemek_id SERIAL PRIMARY KEY,
        isim VARCHAR(100) UNIQUE NOT NULL ,
28
29
        fiyat DECIMAL(10, 2) NOT NULL,
30
       kategori_id INT REFERENCES kategori(kategori_id),
     icerik TEXT
31
```

```
CREATE INDEX idx_kategori_adi ON kategori(kategori_adi);
CREATE INDEX idx_yemek_kategori_id ON yemek(kategori_id);
```

```
37 -- 5. Sipariş Tablosu
  38 • CREATE TABLE IF NOT EXISTS siparis (
  39
           siparis_id SERIAL PRIMARY KEY,
           masa_id INT NOT NULL REFERENCES masa(masa_id) ON DELETE CASCADE,
  41
           calisan_id INT NOT NULL REFERENCES calisan(calisan_id) ON DELETE SET NULL,
  42
           toplam tutar DECIMAL(10, 2) DEFAULT 0.
  43
           siparis_tarihi TIMESTAMP DEFAULT CURRENT_TIMESTAMP
  44
      );
  45
  46
       -- 6. Sipariş Detay Tablosu
  47 ▼ CREATE TABLE IF NOT EXISTS siparis_detay (
  48
           siparis_detay_id SERIAL PRIMARY KEY,
  49
           siparis_id INT NOT NULL REFERENCES siparis(siparis_id) ON DELETE CASCADE,
           yemek_id INT NOT NULL REFERENCES yemek(yemek_id) ON DELETE CASCADE,
  50
  51
           miktar INT NOT NULL CHECK (miktar > 0),
           fiyat DECIMAL(10, 2)DEFAULT 0,
  52
  53
           toplam_tutar DECIMAL(10, 2) GENERATED ALWAYS AS (miktar * fiyat) STORED
  54
  55
  56
      CREATE INDEX idx_siparis_id ON siparis_detay(siparis_id);
  57
      -- 7. Ödeme Tablosu
  58
  59 • CREATE TABLE IF NOT EXISTS odeme (
  60
           odeme_id SERIAL PRIMARY KEY,
  61
           odeme_tutari DECIMAL(10, 2) DEFAULT 0,
  62
           odeme_turu VARCHAR(50) CHECK (odeme_turu IN ('nakit', 'kredi karti')),
           odeme_tarihi TIMESTAMP DEFAULT CURRENT_TIMESTAMP,
  63
  64
           siparis_id INT NOT NULL REFERENCES siparis(siparis_id) ON DELETE CASCADE
  65 );
 66
 67 -- 8. Rezervasyon Tablosu
  68 ✔ CREATE TABLE IF NOT EXISTS rezervasyon (
         rezervasyon_id SERIAL PRIMARY KEY,
  70
          musteri_adSoyad VARCHAR(100) NOT NULL,
  71
          musteri_telefon VARCHAR(15) NOT NULL CHECK (musteri_telefon ~ '^\+90[0-9]{10}$'),
          masa_id INT REFERENCES masa(masa_id) ON DELETE CASCADE,
  72
          tarih DATE NOT NULL CHECK (tarih BETWEEN CURRENT_DATE AND CURRENT_DATE + INTERVAL '30 days'),
  73
  74
          baslangic_saat TIME NOT NULL,
  75
          bitis_saat TIME NOT NULL CHECK (bitis_saat > baslangic_saat),
          kisi_sayisi INT NOT NULL
  76
     );
  77
  78
     -- 9. Vardiya Tablosu
  79
  80 v CREATE TABLE IF NOT EXISTS vardiya (
          vardiya_id SERIAL PRIMARY KEY,
          calisan_id INT NOT NULL REFERENCES calisan(calisan_id) ON DELETE CASCADE,
  82
  83
          tarih DATE NOT NULL,
          baslangic_saati TIME NOT NULL DEFAULT '13:00:00',
  84
  85
          bitis_saati TIME NOT NULL DEFAULT '22:00:00',
  86
          UNIOUE (calisan id, tarih),
          CHECK (baslangic_saati < bitis_saati)</pre>
  87
     );
  88
  89
  90 -- 10. İzin Talebi Tablosu
 91 V CREATE TABLE IF NOT EXISTS izin_talebi (
 92
          izin id SERTAL PRIMARY KEY.
 93
          calisan_id INT NOT NULL REFERENCES calisan(calisan_id) ON DELETE CASCADE,
 94
          baslangic_tarihi DATE NOT NULL,
          bitis_tarihi DATE NOT NULL,
 95
          aciklama TEXT
 96
```

```
99 --11.Çalışan ve İzin Talebi Tablosu
 100 CREATE TABLE IF NOT EXISTS calisan izin (
 101
          calisan_id INT NOT NULL REFERENCES calisan(calisan_id) ON DELETE CASCADE,
 102
          izin_id INT NOT NULL REFERENCES izin_talebi(izin_id) ON DELETE CASCADE,
          PRIMARY KEY (calisan_id, izin_id)
 103
 104 );
 105
 106 -- 12. Garson Tablosu
 107 ▼ CREATE TABLE garson (
 108
         calisan_id INT PRIMARY KEY REFERENCES calisan(calisan_id) ON DELETE CASCADE,
 109
          servis_sayisi INT DEFAULT 0
 110 );
 112 -- 13. Aşçı Tablosu
 113 ▼ CREATE TABLE personel (
 calisan_id INT PRIMARY KEY REFERENCES calisan(calisan_id) ON DELETE CASCADE,
          gorev VARCHAR(100) CHECK (gorev IN ('temizlik personeli', 'depo görevlisi', 'bulaşıkçı'))
 115
 116 );
 117
 118 -- 14. Personel Tablosu
 119 CREATE TABLE asci (
 120
         calisan_id INT PRIMARY KEY REFERENCES calisan(calisan_id) ON DELETE CASCADE,
          deneyim_derecesi VARCHAR(20) CHECK (deneyim_derecesi IN ('yeni', 'orta', 'uzman')) DEFAULT 'yeni'
 121
 122 );
 123
 124 -- 15. Malzeme Tablosu
 125 • CREATE TABLE IF NOT EXISTS malzeme (
 126     malzeme_id SERIAL PRIMARY KEY,
          malzeme_adi VARCHAR(100) NOT NULL UNIQUE,
 127
 128
         miktar INT NOT NULL CHECK (miktar >= 0)
129 ):
131 --16. Yemek-Malzeme Tablosu
 132 ▼ CREATE TABLE IF NOT EXISTS yemek_malzeme (
           yemek_id INT REFERENCES yemek(yemek_id) ON DELETE CASCADE,
 133
           malzeme_id INT REFERENCES malzeme(malzeme_id) ON DELETE CASCADE,
 134
 135
            PRIMARY KEY (yemek_id, malzeme_id)
 136
 137
 138 -- 17. Vardiya-Çalışan Tablosu
 139 • CREATE TABLE IF NOT EXISTS vardiya_calisan (
           vardiya_id INT NOT NULL REFERENCES vardiya(vardiya_id) ON DELETE CASCADE,
 140
 141
            calisan_id INT NOT NULL REFERENCES calisan(calisan_id) ON DELETE CASCADE,
 142
            UNIQUE (vardiya_id, calisan_id)
      );
 143
 144
 145 -- 18. Silinen Çalışan Tablosu
 146 • CREATE TABLE IF NOT EXISTS silinen_calisan (
 147
           silinen_id SERIAL PRIMARY KEY,
 148
            calisan id INT NOT NULL.
 149
           isim VARCHAR(100) NOT NULL,
 150
           soyisim VARCHAR(100) NOT NULL,
 151
           pozisyon VARCHAR(50) NOT NULL,
 152
           iletisim_numarasi VARCHAR(15),
 153
           baslangic_tarihi DATE,
 154
            silinme_tarihi TIMESTAMP DEFAULT CURRENT_TIMESTAMP
 155 );
156
```

```
1504 V INSERT INTO kategori (kategori_adi)
1505 VALUES
1506
       ('Sıcak Başlangıç'),
       ('Soğuk Başlangıç'),
('Çorbalar'),
1507
1508
1509
       ('Ana Yemekler'),
1510
      ('Salatalar');
1511
1512 • INSERT INTO yemek (isim, fiyat, kategori_id, icerik)
       VALUES
1514
       ('Paçanga Böreği', 200.00, 1, 'yufka, domates, yeşil biber, kırmızı kapya biber, kaşar peyniri, pastırma'),
       ('Haşlama İçli Köfte', 180.00, 1, 'Kaburga eti, but eti, ince bulgur, süzme yoğurt')
       ('Fındık Lahmacun', 90.00, 1, 'döş eti, biber, maydonoz, sarımsak'), ('Vişneli Hurmalı Sıcak Humus', 450.00, 1, 'Nohut, Konya Bozkır tahini, Ayvalık zeytinyağı, Limon, Vişne, Hurma'),
1516
       ('Hatay Usulü Sıcak Humus', 400.00, 1, 'Nohut, Konya Bozkır tahini, Ayvalık zeytinyağı, Limon'), ('Zeytinyağlı Kuru Patlıcan Dolması', 170.00, 2, 'Antep patlıcanı, pirinç, maydonoz, sumak'), ('Vişneli Yaprak Sarma', 230.00, 2, 'Asma yaprağı, vişne, pirinç, kuru soğan, zeytinyağı, nane, dereotu, tuz, karabiber'),
1518
1519
       ('Soğan Dolması', 170.00, 2, 'soğan, kıyma, pirinç, domates salçası, zeytinyağı, tuz, karabiber, nane, maydanoz')
       ('Sefin Zevtinvağlı Secimi', 460.00, 2, 'tuz'),
       ('Mercimek Çorbası', 100.00, 3, 'kırmızı mercimek, kuru soğan, havuç, patates, un, zeytinyağı, tereyağı, tuz, karabiber, kırmızı toz
1524 ('Ezogelin Çorbası', 100.00, 3, 'kırmızı mercimek, bulgur, pirinç, kuru soğan, domates salçası, biber salçası, tereyağı, zeytinyağı, 1525 ('Terbiyeli Tavuk Çorbası', 150.00, 3, 'tavuk budu, şehriye, zeytinyağı, yoğurt, un, yumurta, sarımsak, Limon, karabiber, tuz');
1527 ▼ INSERT INTO masa (kapasite, bolge, durum)
1528
         VALUES
         (2, 'iç mekan', 'bos'),
1529
         (4, 'iç mekan', 'bos'),
1530
         (4, 'bahçe', 'bos'),
1531
         (6, 'iç mekan', 'bos'),
1532
1533
         (2, 'iç mekan', 'bos'),
1534
         (6, 'teras', 'bos'),
          (8, 'teras', 'bos'),
1535
          (2, 'iç mekan', 'bos'),
1536
          (4, 'iç mekan', 'bos'),
1537
          (4, 'bahçe', 'bos'),
1538
         (6, 'iç mekan', 'bos'),
1539
         (2, 'iç mekan', 'bos'),
1540
         (6, 'iç mekan', 'bos'),
         (2, 'bahçe', 'bos'),
1542
         (4, 'teras', 'bos');
1543
1544
1545 • INSERT INTO calisan (isim, soyisim, pozisyon, iletisim_numarasi, baslangic_tarihi)
1546
          VALUES
          ('Emircan', 'Ağaç', 'asci', '+905345787345', '2024-12-21'),
1548
          ('Zeynep', 'Bıçakcı', 'garson', '+904632472537', '2024-12-21'),
          ('Berat', 'Dere', 'personel', '+902438732687', '2024-12-21'),
1549
          ('Azra', 'Balkaya', 'garson', '+904238746238', '2024-12-21'),
1550
          ('Ceren', 'Albayrak', 'personel', '+903295743875', '2024-12-21'),
```

('Yusuf', 'Alemdaroğlu', 'asci', '+904938247938', '2024-12-21'),

('Bahar', 'Karagözoğlu', 'garson', '+905843579348', '2024-12-21'),

('Sude', 'Vergili', 'personel', '+909382759843', '2024-12-21'), ('Melisa', 'Çıkrıkcı', 'garson', '+904395873948', '2024-12-21'),

('Esra', 'Nergis', 'garson', '+904324987583', '2024-12-21'),

1551

1552

1554

1555

```
1560 V INSERT INTO siparis (masa_id, calisan_id)
 1562 (1, 2),
 1563 (2, 2),
 1564 (3, 4),
 1565 (4, 4),
 1566
                (5, 8),
 1567
                 (6, 7),
 1568
                 (7, 7),
 1569
                 (8, 8),
 1570
                 (9, 12)
 1571
                 (10, 10);
 1572
 1573 ▼ INSERT INTO malzeme (malzeme_adi, miktar)
 1574 VALUES
 1575 ('Kıyma', 120),
 1576 ('Tavuk Göğsü', 100),
 1577
               ('Pirinç', 150);
1578
 1579 ▼ INSERT INTO vardiya (calisan_id, tarih)
 1580 VALUES
 1581 (1, '2024-12-21'),
 1582 (2, '2024-12-21'),
 1583 (3, '2024-12-21'),
 1584 (4, '2024-12-21'),
1585 (5, '2024-12-21'),
 1586 (6, '2024-12-21'),
 1587 (7, '2024-12-21'),
 1588 (8, '2024-12-21'),
1589 (9, '2024-12-21'),
1592 v INSERT INTO rezervasyon (musteri_adSoyad, musteri_telefon, masa_id, tarih, baslangic_saat, bitis_saat, kisi_sayisi)
1593 VALUES
1594 ('Ahmet Yilmaz', '+905321234567', 1, '2024-12-28', '13:00:00', '15:00:00', 2),
1595 ('Elif Demir', '+905323456789', 2, '2024-12-23', '14:00:00', '16:00:00', 4),
1596 ('Fatma Kiliç', '+905324567890', 3, '2024-12-24', '15:00:00', '17:00:00', 3),
1597 ('Murat Çelik', '+905325678901', 4, '2024-12-25', '16:00:00', '18:00:00', 5),
1598 ('Zeynep Arslan', '+905326789012', 5, '2024-12-25', '17:00:00', '19:00:00', 2),
1599 ('Mehmet Gül', '+905327890123', 6, '2024-12-26', '18:00:00', '20:00:00', 6),
1600 ('Emine Kaya', '+905328901234', 7, '2024-12-27', '19:00:00', '21:00:00', 8),
1601 ('Ali Şahin', '+905329012345', 8, '2024-12-27', '20:00:00', '22:00:00', 2),
1602 ('Özge Aydın', '+90532123456', 11, '2024-12-24', '13:00:00', '15:00:00', 4),
1603 ('Gökhan Koç', '+905321234567', 12, '2024-12-25', '14:00:00', '16:00:00', 2),
1604 ('Ayşe Yıldız', '+905322345678', 13, '2024-12-23', '15:00:00', '17:00:00', 6),
1605 ('Canan Güngör', '+9053234567890', 15, '2024-12-25', '17:00:00', '19:00:00', 4),
1607 ('Kemal Ekinci', '+905324567890', 15, '2024-12-28', '18:00:00', '19:00:00', 4),
1608 ('Baran Yılmaz', '+905326789012', 10, '2024-12-28', '18:00:00', '21:00:00', 4);
```

!!KODUN, FONKSİYONLARIN VE TRİGGERLARIN TAMAMI İLK SAYFADA BELİRTTİĞİM GİTHUB LİNKİNDE BULUNMAKTADIR.

(https://github.com/sar-

3/RestaurantManagementSystem/blob/main/RestaurantManagementSystem.sql)

Fonksiyon Örnekleri:

Kategori Ekleme Fonksiyonu:

Fonksiyonun adı ekle_kategori olup, amacı kategori tablosuna yeni bir kategori eklemektir. Bu fonksiyon bir kategori_adi parametresi alır ve verilen kategori adını tabloya ekler. Bunun için INSERT INTO kategori (kategori_adi) VALUES (kategori_adi); ifadesini kullanır. Bu işlem herhangi bir kontrol yapmadan yeni bir kategori ekler. Örneğin, SELECT ekle kategori ('Elektronik'); ifadesi, 'Elektronik' adında bir kategori ekler.

Kategori Silme Fonksiyonu:

Fonksiyonun adı sil_kategori olup, amacı belirtilen kategori_id değerine sahip olan kategoriyi kategori tablosundan silmektir. Fonksiyon, p_kategori_id adında bir parametre alır. Öncelikle bu ID'nin tabloda var olup olmadığını kontrol eder. Eğer kategori bulunamazsa, özel bir hata mesajı (RAISE EXCEPTION) döndürür. Kategori mevcutsa, DELETE FROM kategori WHERE kategori_id = p_kategori_id; ifadesiyle silme işlemini gerçekleştirir. Örneğin, SELECT sil_kategori(5); ifadesi, kategori_id değeri 5 olan kategoriyi siler. Eğer böyle bir kategori yoksa, "Kategori ID 5 bulunamadı!" hatası döner.

```
159 -- Kategori Ekleme Fonksiyonu
 160 • CREATE OR REPLACE FUNCTION ekle_kategori(kategori_adi VARCHAR)
 161 RETURNS VOID AS $$
 162
 163
       INSERT INTO kategori(kategori_adi) VALUES (kategori_adi);
 164 END:
 165 $$ LANGUAGE plpgsql;
 166
       -- Kategori Silme Fonksiyonu
 168 • CREATE OR REPLACE FUNCTION sil_kategori(p_kategori_id INT)
 169 RETURNS VOID AS $$
 170 BEGIN
 171
          -- Kategoriyi varlığını kontrol et
           IF NOT EXISTS (SELECT 1 FROM kategori WHERE kategori_id = p_kategori_id) THEN
 172
              RAISE EXCEPTION 'Kategori ID % bulunamadn!', p_kategori_id;
 173
 174 🗸
 175
              -- Kategori var ise sil
              DELETE FROM kategori WHERE kategori_id = p_kategori_id;
 176
 177
          END IF:
 178 END;
 179 $$ LANGUAGE plpgsql;
180
```

ekle_masa fonksiyonu, bir restoran yönetim sisteminde masa tablosuna yeni masalar eklemek için kullanılır ve ekleme işlemi sırasında belirli kontroller yapar. Fonksiyon, masanın kapasitesini (kapasite), bulunduğu bölgeyi (bolge) ve doluluk durumunu (durum) parametre olarak alır. Bölge yalnızca 'bahçe', 'teras', veya 'iç mekan' değerlerini, durum ise yalnızca 'boş' veya 'dolu' değerlerini kabul eder. Bu değerlerden herhangi biri geçersizse, özel bir hata mesajı döndürerek işlemi sonlandırır. Eğer tüm değerler geçerliyse, girilen parametreler kullanılarak masa tablosuna yeni bir kayıt ekler. Örneğin, SELECT ekle_masa(4, 'bahçe', 'boş'); komutu, kapasitesi 4 olan, bahçede bulunan ve boş durumdaki bir masayı tabloya ekler.

```
- Masa Ekleme Fonksivonu
       CREATE OR REPLACE FUNCTION ekle_masa(kapasite INTEGER, bolge TEXT, durum TEXT)
       RETURNS VOID AS $$
200
       BEGIN
              - Geçerli bölge kontrolü
201
            IF bolge NOT IN ('bahçe', 'teras', 'iç mekan') THEN

RAISE EXCEPTION 'Geçersiz bölge: %! Lütfen "bahçe", "teras" veya "iç mekan" seçin.', bolge;
203
          -- Geçerli durum kontrolü
ELSIF durum NOT IN ('boş', 'dolu') THEN
RAISE EXCEPTION 'Geçersiz durum: %! Lütfen "boş" veya "dolu" seçin.', durum;
204
205
207
208
                   - Geçerli bölge ve durum ile masa ekleme
               INSERT INTO masa (kapasite, bolge, durum)
209
                  VALUES (kapasite, bolge, durum);
            END TE:
211
       END;
       $$ LANGUAGE plpgsql;
213
       CREATE OR REPLACE FUNCTION ekle_masa(kapasite INTEGER, bolge TEXT, durum TEXT)
215
       RETURNS VOID AS $$
217
             -- Geçerli bölge kontrolü
           IF bolge NOT IN ('bahçe', 'teras', 'iç mekan') THEN
218
         RAISE EXCEPTION decenses
-- Geçerli durum kontrolü
ELSIF durum NOT IN ('bos', 'dolu') THEN
RAISE EXCEPTION 'Geçersiz durum: %! Lütfen "boş" veya "dolu" seçin.', durum;
219
220
                 RAISE EXCEPTION 'Geçersiz bölge: %! Lütfen "bahçe", "teras" veya "iç mekan" seçin.', bolge;
221
222
         ELSE

- Geçerli bölge ve durum ile masa ekleme
INSERT INTO masa (kapasite, bolge, durum)
223
224
226
228
      END:
       $$ LANGUAGE plpgsql;
```

güncelle_vardiya fonksiyonu, belirli bir malzemenin miktarını güncellemek amacıyla kullanılır. İlk olarak, verilen malzeme ID'si (p_malzeme_id) ile malzeme tablosunda ilgili malzemenin varlığı kontrol edilir. Eğer malzeme bulunmazsa, bir hata mesajı (exception) fırlatılarak işlem sonlandırılır. Eğer malzeme mevcutsa, fonksiyon belirtilen yeni miktarı (p_yeni_miktar) kullanarak malzemenin miktarını günceller. Bu fonksiyon, geçersiz malzeme ID'leri için hata yönetimi sağlar ve yalnızca gecerli malzemeler üzerinde islem yapar.

```
Vardiva Güncelleme Fonksivonu
702 v CREATE OR REPLACE FUNCTION guncelle_vardiya(p_vardiya_id INT, p_yeni_baslangic_saati TIME, p_yeni_bitis_saati TIME)
703
      RETURNS VOID AS $$
            - Gecerli vardiva ID'si kontrolü
        IF NOT EXISTS (SELECT 1 FROM vardiya WHERE vardiya_id = p_vardiya_id) THEN
706
              RAISE EXCEPTION 'Geçersiz vardiya_id: %', p_vardiya_id;
708
        END IF:
709
            - Yeni başlangıç ve bitiş saati kontrolü
711 🗸
       IF p_yeni_baslangic_saati >= p_yeni_bitis_saati THEN
              RAISE EXCEPTION 'Yeni başlangıç saati bitiş saatinden önce olmalı: % - %', p_yeni_baslangic_saati, p_yeni_bitis_saati;
712
        END IF;
714
          -- Vardiya saatlerini güncelle
        UPDATE vardiva
716 🕶
         SET baslangic_saati = p_yeni_baslangic_saati, bitis_saati = p_yeni_bitis_saati
         WHERE vardiya_id = p_vardiya_id;
720 $$ LANGUAGE plpgsql;
```

TRİGGER ÖRNEKLERİ:

kontrol_vardiya_limiti tetikleyici fonksiyonu, çalışanların vardiyalarının izin durumlarına ve haftalık limitlere uygun olarak atanmasını sağlar. İlk olarak, çalışanın izinli olduğu günlerde (izin_talebi tablosuna göre) vardiya atanmasını engeller; eğer yeni vardiya tarihi izin tarih aralığına denk gelirse hata fırlatır. İkinci olarak, bir çalışanın bir haftada alabileceği vardiya sayısını 5 ile sınırlar; aynı hafta içinde mevcut vardiyalar 5 veya daha fazlaysa yeni vardiya eklenmesine izin vermez. Kontrolleri geçerse, yeni vardiya kaydını onaylayarak işlemi devam ettirir.

```
941 • CREATE OR REPLACE FUNCTION kontrol_vardiya_limiti()
       RETURNS TRIGGER AS $$
943
      BEGIN
944
              Calısanın izinli olduğu günlerde vardiya yazılmasını engelle
           IF EXISTS (
947
               FROM izin_talebi
               WHERE calisan_id = NEW.calisan_id
948
                 AND NEW.tarih BETWEEN baslangic_tarihi AND bitis_tarihi
950
               RAISE EXCEPTION 'Çalışan izinli olduğu günlerde vardiya yazılamaz.';
951
           END IF:
952
953
           -- Çalışanın aynı hafta içindeki vardiya sayısını kontrol et
954
955 🗸
           IF (SELECT COUNT(*)
956
               FROM vardiya
               WHERE calisan_id = NEW.calisan_id
                AND DATE_PART('year', tarih) = DATE_PART('year', NEW.tarih)
AND DATE_PART('week', tarih) = DATE_PART('week', NEW.tarih)) >= 5 THEN
958
959
               RAISE EXCEPTION 'Bir çalışan haftada en fazla 5 vardiya alabilir.';
960
           END IF;
962
963
           RETURN NEW:
964 END;
965 $$ LANGUAGE plpgsql;
```

rezervasyon_cakisma_kontrolu tetikleyici fonksiyonu, bir masanın aynı tarih ve saat aralığında birden fazla rezervasyon yapılmasını engellemek için kullanılır. Fonksiyon, rezervasyon tablosunda yeni bir rezervasyon eklenirken veya güncellenirken, aynı masada belirtilen saat aralığında (OVERLAPS operatörü ile) çakışan başka bir rezervasyon olup olmadığını kontrol eder. Eğer böyle bir çakışma tespit edilirse, "Bu masa için belirtilen saatler arasında başka bir rezervasyon mevcut!" şeklinde bir hata fırlatarak işlemi engeller. Mevcut rezervasyon güncelleniyorsa, aynı rezervasyon ID'sini (rezervasyon_id) kontrol dışı bırakarak bu durumu dikkate alır. Kontrol başarılı olursa işlem devam eder.

```
1004 ▼ CREATE OR REPLACE FUNCTION rezervasyon_cakisma_kontrolu()
1005 RETURNS TRIGGER AS $$
1006 BEGIN
1007
         -- Çakışma kontrolü
1008
          IF EXISTS (
1009
              SELECT 1
1010
              FROM rezervasyon
1011
              WHERE masa_id = NEW.masa_id
                AND tarih = NEW.tarih
1012
1013
                AND (
1014
                     (NEW.baslangic_saat, NEW.bitis_saat) OVERLAPS (baslangic_saat, bitis_saat)
1015
                AND rezervasyon_id != NEW.rezervasyon_id -- Aynı rezervasyonu kontrol dışı bırak
1016
1017
1018
              RAISE EXCEPTION 'Bu masa için belirtilen saatler arasında başka bir rezervasyon mevcut!';
1019
          END IF;
1020
1021
           RETURN NEW:
1022 END;
1023 $$ LANGUAGE plpgsql;
```

garson_servis_sayisi_guncelle tetikleyici fonksiyonu, bir garsonun gerçekleştirdiği sipariş sayısına göre garson tablosundaki servis_sayisi alanını günceller. Fonksiyon, siparis tablosunda yeni bir sipariş eklendiğinde veya güncellendiğinde, ilgili garsonun (calisan_id ile eşleşen) toplam sipariş sayısını hesaplar ve bu değeri garson tablosundaki servis_sayisi alanına yazar. Böylece, her sipariş ekleme veya güncelleme işleminde garsonun toplam servis sayısı otomatik olarak güncellenir.

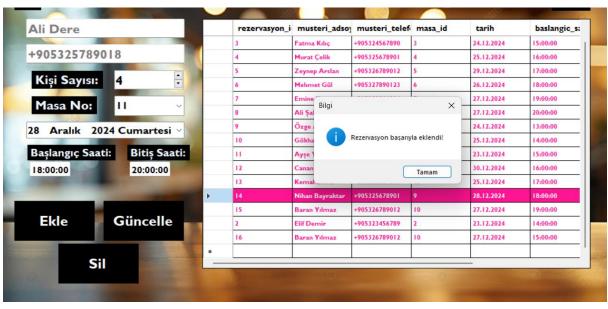
```
1070 ▼ CREATE OR REPLACE FUNCTION garson_servis_sayisi_guncelle()
1071 RETURNS TRIGGER AS $$
1072 BEGIN
          -- Garson tablosundaki servis sayısını güncelle
1074
         UPDATE garson
1075
          SET servis_sayisi = (
              SELECT COUNT(*) FROM siparis WHERE calisan_id = NEW.calisan_id
1076
1077
          WHERE calisan_id = NEW.calisan_id;
1078
1079
1080
          RETURN NEW:
1081 END;
1082 $$ LANGUAGE plpgsql;
```

yemek_malzeme_ekle tetikleyici fonksiyonu, bir yemeğin içeriğinde belirtilen malzemeleri malzeme ve yemek_malzeme tablolarıyla ilişkilendirmek için kullanılır. Fonksiyon, NEW.icerik alanında virgülle ayrılmış malzeme isimlerini tek tek işler. Her bir malzeme için önce malzeme tablosunda varlığı kontrol edilir; malzeme yoksa yeni bir kayıt eklenir ve malzeme_id alınır. Ardından, mevcut veya yeni eklenen malzeme ile yemek arasında ilişki kurularak yemek_malzeme tablosuna bir kayıt eklenir. Bu işlem, yemeğin içeriğindeki tüm malzemeler için tekrar edilir ve tetikleme işlemi tamamlanır.

```
1084 		 CREATE OR REPLACE FUNCTION yemek_malzeme_ekle()
1085 RETURNS TRIGGER AS $$
1086
       v_malzeme_adi TEXT; -- PL/pgSQL değişkeni için yeni bir isim
1087
1088
          malzeme_exists INT;
1089
          v malzeme id INT:
1090 BEGIN
          -- Yemek içeriğindeki malzemeleri virgülle ayır
1091
1092
          FOR v malzeme adi IN
              SELECT unnest(string_to_array(NEW.icerik, ',')) -- İçeriği virgülle ayır
1093
1094
              -- Malzemenin tablodan var olup olmadığını kontrol et
1095
              SELECT malzeme_id INTO v_malzeme_id
1096
               FROM malzeme
1097
              WHERE malzeme.malzeme adi = v malzeme adi
1098
1099
              LIMIT 1; -- sadece bir kayıt al
1100
1101
              -- Eğer malzeme yoksa, yeni malzeme ekle
1102 🗸
              IF NOT FOUND THEN
                  INSERT INTO malzeme (malzeme_adi, miktar)
1103
1104
                   VALUES (v_malzeme_adi, 0) RETURNING malzeme_id INTO v_malzeme_id;
1105
             END IF;
1106
               -- Yemek ile malzemeyi ilişkilendir
1107
1108 🕶
              INSERT INTO yemek_malzeme (yemek_id, malzeme_id)
1109
              VALUES (NEW.yemek_id, v_malzeme_id);
1110
          END LOOP;
1111
1112
           RETURN NEW;
1113 END;
1114 $$ LANGUAGE plpgsql;
```

EKLEME

(Yeni bir rezervasyon ekledim.)

ARAMA

(Kategoriye göre yemekleri aratma)

SİLME

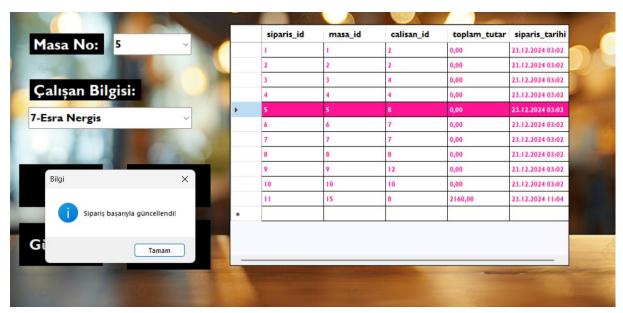
(9 numaralı çalışanın bir vardiyasını sildim.)

GÜNCELLEME

(Sipariște, sipariși olușturan garsonu güncelledim.)

!!UYGULAMA KODUNUN TAMAMI İLK SAYFADA BELİRTTİĞİM GİTHUB LİNKİNDE BULUNMAKTADIR.

(https://github.com/sar-

3/RestaurantManagementSystem/tree/main/Yeni%20klas%C3%B6r)